

Investigating the relationship between the dimensions of emotional intelligence and critical thinking of accounting students of Islamic Azad University

Abstract

The main purpose of the research design; Investigating the relationship between the dimensions of emotional intelligence and critical thinking of accounting students of Islamic Azad University. The research method is descriptive-survey and applied in terms of purpose. The statistical population was all accounting students of Islamic Azad University, Bushehr Branch, from which 201 people were selected using simple random sampling method. To analyze the data collected in this study, both descriptive statistics and inferential statistics were used. Descriptive statistics were used to provide demographic characteristics of the subjects and to express central indicators and dispersion such as mean and standard deviation. used. In order to test the research hypotheses and inferential analysis of Kolmogorov-Smirnov methods (to determine how to distribute research data and to investigate the normality of research variables and the possibility of performing parametric tests) and regression and SPSS software to analyze Research hypotheses were used. According to the research findings, all hypotheses were confirmed with a high level of confidence and according to the results, it should be noted that there is a significant relationship between the dimensions of emotional intelligence and students' critical thinking. The results showed that there is a significant relationship between the dimensions and components of emotional intelligence with critical thinking and the research hypotheses are confirmed.

Keywords: Emotional Intelligence, Critical Thinking, Intrapersonal Dimension, Interpersonal Dimension

بررسی رابطه ابعاد هوش هیجانی با تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری دانشگاه آزاد اسلامیاقبال امیدی^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۸

دکتر عبدالکریم مقدم^۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۰۳

دکتر علیرضا مومنی^۳**چکیده**

هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی رابطه ابعاد و مولفه های هوش هیجانی با تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی می باشد. روش انجام تحقیق، توصیفی - پیمایشی و از نظر هدف، کاربردی می باشد. جامعه آماری کلیه دانشجویان حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر بود که از بین آنها تعداد ۲۰۱ نفر با شیوه نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب گردید. از آمار توصیفی جهت ارائه مشخصات دموگرافیک آزمودنی ها و میانگین و انحراف معیار استفاده شد. به منظور بررسی فرضیه های تحقیق و تجزیه و تحلیل استنباطی از روش های کلموگروف اسمیرنوف (برای تعیین چگونگی توزیع داده های تحقیق و بررسی نرمال بودن متغیرهای تحقیق و امکان انجام آزمون پارامتریک) و رگرسیون و از نرم افزار اس پی اس به منظور تجزیه و تحلیل و بررسی فرضیه های تحقیق استفاده گردید. باتوجه به یافته های تحقیق کلیه فرضیه ها با سطح اطمینان بالایی تایید شد و مطابق با نتایج بدست آمده باید خاطر نشان داشت که رابطه معناداری بین مولفه های هوش هیجانی و تفکر انتقادی دانشجویان وجود دارد. نتایج نشان داد که بین ابعاد و مولفه های هوش هیجانی با تفکر انتقادی رابطه معناداری وجود دارد و فرضیه های تحقیق تایید می گردد.

کلیدواژه ها: هوش هیجانی، تفکر نقادانه، بعد درون فردی، بعد میان فردی

^۱ دانشجوی دکتری حسابداری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران^۲ دانشیار گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، ایران (نویسنده مسئول)^۳ استادیار گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، ایران

رشد و پرورش مهارت های فکری دانشجویان همواره در آموزش مسأله مهمی بوده است، به نحوی که متخصصان امور تربیتی بشدت از ناتوانی دانشجویان در امر تفکر انتقادی ابراز نگرانی کرده اند (بابا محمدی و حاجی آقا جانی، ۱۳۸۲). پژوهش های اخیر گویای این است که دانش آموختگان حسابداری فاقد تفکر انتقادی اند. پژوهندگان علت این امر را، ضعف در امتحانات (CPA) در آزمون جنبه تفکر انتقادی، تحلیل و ترکیب و قضاوت حرفه ای دانسته و به این نتیجه رسیده اند که استادان حسابداری بیشتر بر اصول حسابداری بدون پرداختن به مفاهیم نظری آنها تاکید دارند. تفکر انتقادی به منزله مهارت اساسی برای مشارکت عاقلانه در یک جامعه آزاد شناخته شده و ایجاد روابط معقول میان انسان ها و تصمیمگیری براساس تحلیل عناصر یک موقعیت و تفکیک عناصر مطلوب از نامطلوب است. به نظر می رسد تفکر انتقادی به تنهایی یک ابزار است و برای اینکه فرد بتواند در یک زمینه خاص از این ابزار به بهترین نحو استفاده کند لازم است؛ به آگاهی و اطلاعات کافی در آن مورد دسترسی داشته باشند به این ترتیب با داشتن مهارت تفکر انتقادی می توان یک موضوع را از ابعاد مختلف بررسی کرد. آیا هوش هیجانی و مهارت تفکر انتقادی افراد در تصمیم گیری صحیح کارکنان و در نتیجه کارایی و راندمان سازمان مؤثر است یا خیر. بنابر ضرورت انجام تحقیقی در این زمینه احساس می شود.

در خصوص اهمیت تصمیم گیری اخلاقی حسابداران رسمی در ارتقای اعتبار حرفه، این موضوع مطرح می گردد که چه عواملی باعث تصمیم گیری های اخلاقی آنان می گردد (دیکرسون، ۲۰۰۹). محققان (کیم و مورمان، ۲۰۰۹) به عوامل متعددی در شیوه تصمیم گیری حسابداران اشاره می کنند از جمله ویژگی های شخصیتی، باورهای مذهبی، نوع حرفه و سایر عوامل از عواملی که کمتر مورد بررسی قرار گرفته است مهارت تفکر انتقادی و هوش هیجانی حسابداران است.

در حال حاضر نهاد ها و شرکت ها شاهد تحولات سریع و غیرقابل پیش بینی در محیط هستند. رقابت جهانی، توسعه و رشد تکنولوژی اطلاعات، تحولات در نشانه های جمعیت شناختی نیروی انسانی، در بطن تغییر و تحولات قرار دارند. اگر در سازمان ها انسان های خلاق، هوشمند، فرصت شناس و تحلیل گر مسائل وجود نداشته باشند، بسیاری از موقعیت ها از دست خواهد رفت. شاخص ترین منبع سازمان، نیروی فردی و انسانی است. بنابراین، اگر این نیروها از هوش و ذکاوت بالایی برخوردار باشند و استعداد خود را در خدمت سازمان به کار گیرند، در افزایش بهره وری سازمان خود نقش به سزایی ایفا می کنند. پژوهشگران طی تحقیق بر روی چندین شرکت و سازمان، به این نتیجه رسیدند که سازمان هایی که رفتار اخلاقی دارند، نسبت به سازمان هایی که در رفتارهای غیر اخلاقی و غیر صادقانه وارد می شوند؛ دارای شانس موفقیت بیشتری می باشند (علیزاده، ۱۳۹۷). صاحب نظران حوزه های روانشناسی، فلسفه و هنر تعاریف گوناگونی از تفکر ارائه داده اند. یکی از این تعاریف، توسط جان دیویی در کتابش، «چگونه فکر می کنیم؟»، بدین صورت بیان شده است: تفکر، عملی است که در آن، موقعیت موجود، موجب تأیید یا تولید واقعیت های دیگر می شود، یا روشی است که در آن باورهای آینده بر اساس باورهای گذشته پایه گذاری می گردد (حقانی و همکاران، ۱۳۸۹).

وجود دیدگاه های مختلف در زمینه تفکر، دسته بندی های متنوعی را سبب شده است. در دیدگاه اول، از تفکر به عنوان ماهیتی یاد می شود که ابعاد و انواع گوناگون داشته، به شکل های مختلفی بروز می نماید و موجودیت واحد ندارد. طرفداران این دیدگاه، تفکر را به اجزای مختلفی شامل تداعی آزاد، تفکر منطقی، تفکر عملی، تفکر خلاق و تفکر انتقادی تقسیم می کنند (حقانی و همکاران، ۱۳۸۹).

دیدگاه دیگر، برای انسان قوای گوناگونی قائل است که در درون نفس واحدی جای گرفته اند. به عبارت دیگر، ماهیت وجودی انسان، یک حقیقت واحد است و به همین دلیل تفکر نیز ماهیتی واحد دارد. در دیدگاه سوم، تفکر، به عنوان فرآیندی با کارکردهای گوناگون می باشد. این تعریف به واسطه فرآیند دانستن تفکر، ماهیت آن را پویا و دارای حرکت می داند. منظور از این پویایی و حرکت در تفکر، همان تعامل و کنشهای متقابل عناصر درون فرآیند است. ویژگی دیگری که این دیدگاه برای تفکر قایل شده، این است که، همانند هر فرآیند دیگری، اجزای آن ضمن دارا بودن کارکردهای متفاوت، به هم وابسته می باشند (حقانی و همکاران، ۱۳۸۹).

فرآیند تفکر دربرگیرنده تعدادی از فعالیت های ذهنی است که به دو دسته اعمال شناختی و فراشناختی تقسیم می شود. در این بین، مفهوم تفکر انتقادی مفهومی پیچیده و وسیع است و حدود و ثغور این نوع تفکر با تفکر خلاق، تفکر جانبی و تفکر واگرا چندان مشخص نیست. (واحدی و همکاران، ۱۳۹۴).

با توجه به رشد و گسترش علم و دانش و ضرورت یادگیری و توانایی حل مساله پیچیده عصر فناوری، تجزیه و تحلیل همه جانبه توانمندی های روان شناختی، ضرورتی مهم پیدا کرده است. در این بین مولفه هایی که در موفقیت فردی در بعد تحصیلی، شغلی و ... تاثیرگذار هستند بیش از پیش مورد مطالعه قرار گرفته اند. در این میان؛ هوش هیجانی از دلایل مهم در موفقیت زندگی فردی می باشد. بار- آن اعتقاد دارد که تفکر هیجانی بخشی از تفکر منطقی است و هوش از ابعاد شناختی و هیجانی تشکیل شده است. بعد هیجانی هوش دو جزء کلی را شامل می شود به عنوان مهارت های درون فردی و برون فردی. هوش درون فردی هوشی است که به ما کمک می کند تا به افکار و احساسات خود معنا ببخشیم. هوش بین فردی به ما کمک می کند تا روابط خود با دیگران، همدلی با آنها، برانگیختن بین آنها و فهم ارتباط بین آنها را تنظیم کنیم. بنابراین هوش هیجانی از مجموعه ای از مهارت ها، توانایی ها و تسهیل کننده های گوناگونی ساخته شده است که بیشتر آنها را می توان از طریق یادگیری در دیگران ایجاد کرد یا پرورش داد (دهکردی، ۱۳۹۱).

با توجه به اهمیت موضوع، سوال اصلی تحقیق حاضر این است که آیا بین مولفه و ابعاد هوش هیجانی با تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری رابطه معناداری وجود دارد؟

پیشینه پژوهش

محسنی و همکاران (۱۴۰۰) تحقیقی با عنوان "مقایسه ی خلاقیت و تفکر انتقادی دانش آموزان تیز هوش و عادی" انجام دادند. نتایج نشان داد میانگین مولفه های خلاقیت شامل سیالی، بسط و ابتکار در دانش آموزان تیزهوش بالاتر از میانگین آن در دیگر دانش آموزان بود. همچنین بین دانش آموزان تیزهوش و عادی در تفکر انتقادی به طور کلی

و مولفه های ارزشیابی و استدلال استقرایی تفاوت معنادار وجود دارد. تفکر انتقادی به طور کلی و مولفه های ارزشیابی و استدلال استقرایی در دانش آموزان تیزهوش دارای میانگین بالاتری نسبت به دانش آموزان عادی است. می توان نتیجه گیری کرد که دانش آموزان تیزهوش دارای خلاقیت و تفکر انتقادی بالاتری نسبت به دانش آموزان عادی هستند.

یزدان پور و همکاران (۱۳۹۹) تحقیقی با عنوان "ارائه مدل نقش هوش هیجانی و تفکر انتقادی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ورزشکار" انجام دادند. هوش هیجانی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ورزشکاران تأثیر معناداری دارد. بنابراین پیشنهاد می گردد تا با غنی سازی محیط های ورزشی و بهبود مهارت های انتقادی دانش آموزان ورزشکاران، ضمن تقویت تفکر انتقادی و هوش هیجانی آنها به بهبود پیشرفت تحصیلی آنان کمک کرد.

صالحی و همکاران (۱۳۹۷) پژوهشی تحت عنوان "نقش هوش هیجانی بر عملکرد حسابرس با نقش واسطه سرمایه فکری" انجام دادند. این پژوهش از نوع کاربردی بوده و حجم جامعه ی پژوهش شامل ۱۲۳ نفر از حسابرسان شاغل در موسسات حسابرسی و سازمان حسابرسی اهواز در سال ۱۳۹۷ تعیین شد که با رجوع به جدول مورگان، حجم نمونه ۹۲ نفر تعیین گردید. همچنین نقش میانجی متغیر سرمایه فکری بین هوش هیجانی و عملکرد حسابرس مورد تایید قرار گرفت.

مطهری و محمد داودی (۱۳۹۷) تحقیقی با عنوان "رابطه بین هوش اخلاقی و فضاوت اخلاقی با تصمیمگیری اخلاقی" انجام دادند. مولفه های "درستکاری"، "مسئولیت پذیری"، "دلسوزی" و "گذشت" بر روی هم تقریباً ۲۹/۶ درصد از تغییرات مربوط به "تصمیم گیری اخلاقی" مدیران مدارس ابتدایی شهر ساوه را تبیین می کنند.

کالما و داویتز^۱ (۲۰۲۰) تحقیقی "تفکر انتقادی در آموزش تجارت: چشم انداز فعلی و چشم انداز آینده" انجام دادند. هدف بررسی اهمیت تفکر انتقادی در آموزش تجارت، چگونگی ایده پردازی آن در تحقیقات آموزش تجارت، زمینه های تجاری که تفکر انتقادی در آن واقع شده است و موضوعات اصلی و حاشیه ای بیشتر مربوط به تفکر انتقادی که در تجارت و تجارت مشخص شده است ادبیات آموزش و پرورش در این مقاله شش حوزه اصلی و موضوعات مرتبط با آن مناطق بیان شده است. این دستورالعمل های آینده برای کارهای بیشتر علمی در زمینه تفکر انتقادی در آموزش تجارت را نشان می دهد.

مک کان و همکاران (۲۰۲۰) پژوهشی تحت عنوان "فرا تحلیل پیش بینی پیشرفت تحصیلی توسط هوش هیجانی" انجام دادند و بیان می کنند مدارس و دانشگاه ها زمان و منابع قابل توجهی را به توسعه مهارت های اجتماعی و عاطفی دانش آموزان و دانشجویان اختصاص می دهند. اهداف این برنامه ها تا حدی برای رشد شخصی است اما تا حدی برای افزایش عملکرد علمی آنان تمرکز دارد.

کارتز و همکاران (۲۰۱۸) تحقیقی با عنوان "سنجش تفکر انتقادی در دانشجویان مامایی قبل از ثبت نام: رویکرد چند روش" انجام دادند. نمره کل مطابقت برای سه مقیاس تفکر انتقادی با هم همبستگی متوسط داشتند. دانشجو/استاد؛ دانشجو / نوشتن تأمل؛ پیش نویس / نوشتار بازتابنده میانگین نمرات تفکر انتقادی برای دانش آموزان با درجه قبلی بالاتر بود، اما فقط برای نوشتن بازتاب قابل توجه بود. امتیازات پیشگویی از معدل پیش بینی می کنند،

1. Calma and Davies

نمرات خود رتبه بندی پیش بینی کننده سطح سال . معیارهای معتبر و معتبری از تفکر انتقادی باشد. این سه ابزار می توانند به صورت جداگانه یا ترکیبی مورد استفاده قرار گیرند تا دانش آموزان منابع مختلف بازخورد را برای بهبود عملکرد آنها فراهم کنند.

روش پژوهش

این تحقیق، از نظر هدف، توصیفی؛ از نظر نوع داده‌ها، تحقیق کمی؛ از نظر محل اجرا، میدانی؛ از نظر دوره زمانی، مقطعی؛ از نظر روش گردآوری اطلاعات، پیمایشی و از نظر تحلیل داده‌ها، با استفاده از پرسشنامه و مدل معادلات ساختاری انجام شده است. جامعه آماری مطالعه شامل دانشجویان حسابداری دانشگاه واحد بوشهر در سال ۱۳۹۹ با تعداد ۴۲۰ نفر می باشد. به جهت زیاد بودن حجم جامعه طبق جدول کرجسی و مورگان و بر اساس روش نمونه گیری تصادفی ساده، ۲۰۱ نفر از دانشجویان به عنوان نمونه انتخاب شدند. از آمار توصیفی جهت ارائه مشخصات دموگرافیک آزمودنی‌ها و میانگین و انحراف معیار استفاده شد. به منظور بررسی فرضیه های تحقیق و تجزیه و تحلیل استنباطی از روش‌های کلموگروف اسمیرنوف (برای تعیین چگونگی توزیع داده های تحقیق و بررسی نرمال بودن متغیرهای تحقیق و امکان انجام آزمون پارامتریک) و رگرسیون و از نرم افزار اس پی اس اس^۲ به منظور تجزیه و تحلیل و بررسی فرضیه های تحقیق استفاده گردید.

یافته ها

توصیف آماری گویه‌های پژوهش

به منظور بررسی توزیع آماری هر یک از مقوله‌های استخراج شده، شاخص‌های توزیع مکانی و پراکندگی هر مقوله در ادامه آمده است. به منظور مشخص نمودن توزیع آماری شاخص‌ها از شاخص‌های میانگین، میانه، انحراف استاندارد و چولگی و کشیدگی استفاده شد که نتایج آن در ادامه آمده است.

جدول شماره یک: شاخص‌های آماری شاخص‌ها

شماره	شاخص	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
۱	درون فردی	۴/۸۷	۰/۴۸	-۱/۹	-۲/۹۱
۲	میان فردی	۴/۵۸	۰/۶۴	-۱/۲۹	۰/۴۸
۳	تطبیق پذیری	۴/۶	۰/۵۹	-۱/۲۱	۰/۴۵
۴	مدیریت تنش	۴/۵۸	۰/۵۷	-۰/۹	-۰/۰۳
۵	حوصله عمومی	۴/۷۴	۰/۴۹	-۱/۷۹	۲/۴۱

نتایج توصیفی مربوط به شاخص‌های آماری شاخص‌ها نشان داد که بیشترین نمره مربوط به شاخص درون فردی با میانگین ۴/۸۷ بوده است. همچنین تمامی شاخص‌ها (به عنوان متغیرهای مشاهده‌شده) دارای توزیع نرمالی بوده‌اند چراکه مقدار چولگی آنها بین دو مقدار ۳- تا ۳ و مقدار کشیدگی آنها بین دو مقدار ۱۰- تا ۱۰ بوده است.

۱. فرضیه شماره یک: بین مولفه‌ی درون فردی هوش هیجانی و تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری ارتباط معناداری وجود دارد.

در این فرضیه به جهت برآورد تاثیر عامل درون فردی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری از آزمون رگرسیون دو متغیره استفاده شد و سپس به تفسیر رابطه پرداخته شد. چرا که نوع فرضیه علی و تاثیر یک جانبه است پس بنابراین باید از آزمون‌های تاثیر و علی استفاده شود.

جدول شماره دو: رگرسیونی دو متغیره

دوربین واتسن	R2	آماره F	P-Value	ضریب B
۱/۷۸۹	۰/۲۰۷	۱۲/۱۹۴	۰/۰۰۰	۰/۴۵۶

تاثیر بعد درون فردی هوش هیجانی بر تفکر نقادانه دانشجویان

مقادیر آماره F و همچنین سطح معنی داری ($sig < 0/05$) نشان می دهد که بعد درون فردی هوش بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد. ضریب وزنی بتا هم نشان می دهد که بعد درون فردی هوش به میزان $0/456$ بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد.

۲. فرضیه شماره دو: بین مولفه ی میان فردی هوش و تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری ارتباط معناداری دارد.

در این فرضیه به جهت برآورد تاثیر بعد میان فردی هوش بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری از آزمون رگرسیون دو متغیره استفاده گردید و سپس به تفسیر رابطه پرداخته شد. چرا که نوع فرضیه علی و تاثیر یک جانبه است پس بنابراین باید از آزمون های تاثیری و علی استفاده شود.

جدول شماره سه: رگرسیونی دو متغیره

ضریب B	P-Value	آماره F	R2	دوربین واتسن	
0/590	0/000	13/442	0/348	1/559	تاثیر مولفه ی میان فردی هوش بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری

مقادیر آماره F و همچنین سطح معنی داری ($sig < 0/05$) نشان می دهد که عامل بعد میان فردی هوش بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد. ضریب وزنی بتا هم نشان می دهد که عامل بعد میان فردی هوش به میزان $0/59$ بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد.

۳. فرضیه شماره سه: بین مولفه ی تطبیق پذیری هوش هیجانی و تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری ارتباط معناداری وجود دارد.

در این فرضیه به جهت برآورد تاثیر تطبیق پذیری هوش هیجانی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری از آزمون رگرسیون دو متغیره استفاده گردید و سپس به تفسیر رابطه پرداخته شد. چرا که نوع فرضیه علی و تاثیر یک جانبه است پس بنابراین باید از آزمون های تاثیری و علی استفاده شد.

جدول ۳ رگرسیونی دو متغیره

ضریب B	P-Value	آماره F	R2	دوربین واتسن	
--------	---------	---------	----	--------------	--

۰/۴۱۴	۰/۰۰۰	۱۶/۱۵۹	۰/۱۷۱	۱/۸۳۱	تاثیر مولفه‌ی تطبیق‌پذیری هوش هیجانی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری
-------	-------	--------	-------	-------	---

مقادیر آماره F و همچنین سطح معنی داری ($\text{sig} < 0/05$) نشان می‌دهد که عامل تطبیق‌پذیری هوش هیجانی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد. ضریب وزنی بتا هم نشان می‌دهد که عامل تطبیق‌پذیری هوش هیجانی به میزان ۰/۴۱ بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد.

۴- فرضیه شماره چهارم: بین مولفه‌ی مدیریت تنش هوش هیجانی و تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری ارتباط معناداری دارد.

در این فرضیه به جهت برآورد تاثیر مدیریت تنش هوش هیجانی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری از آزمون رگرسیون دو متغیره استفاده گردید و سپس به تفسیر رابطه پرداخته شد. چرا که نوع فرضیه علی و تاثیر یک جانبه است پس بنابراین باید از آزمون‌های تاثیری و علی استفاده شد.

جدول شماره چهار: رگرسیونی دو متغیره

ضریب B	P-Value	آماره F	R2	دوربین واتسن	
۰/۴۰۸	۰/۰۰۰	۱۸/۳۸۴	۰/۱۶۶	۱/۷۶۴	تاثیر مولفه‌ی مدیریت تنش هوش هیجانی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری

مقادیر آماره F و همچنین سطح معنی داری ($\text{sig} < 0/05$) نشان می‌دهد که عامل مدیریت تنش هوش هیجانی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد. ضریب وزنی بتا هم نشان می‌دهد که مدیریت تنش هوش هیجانی به میزان ۰/۴۰۸ بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد.

۵. فرضیه شماره پنج: بین مولفه‌ی حوصله عمومی هوش هیجانی و تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری ارتباط معناداری وجود دارد.

در این فرضیه به جهت برآورد تاثیر بعد حوصله عمومی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری از آزمون رگرسیون دو متغیره استفاده شد و سپس به تفسیر رابطه پرداخته شد. چرا که نوع فرضیه علی و تاثیر یک جانبه است پس بنابراین باید از آزمون‌های تاثیری و علی استفاده شد.

ضریب B	P-Value	آماره F	R2	دوربین واتسن	
۰/۵۴۷	۰/۰۰۰	۲۱/۵۱۷	۰/۲۹۹	۱/۶۸۹	تاثیر مولفه‌ی حوصله عمومی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری

مقادیر آماره F و همچنین سطح معنی داری ($\text{sig} < 0/05$) نشان می‌دهد که عامل بعد حوصله عمومی بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد. ضریب وزنی بتا هم نشان می‌دهد که عامل بعد حوصله عمومی به میزان ۰/۵۵ بر تفکر نقادانه دانشجویان حسابداری تاثیر معناداری دارد.

جدول شماره شش: ضرایب وزنی رگرسیونی

عوامل مدل	B غیر استاندارد	B استاندارد	مقدار t	Sig
ضریب ثابت	1.757	-	6.143	.000
درون فردی	.256	.313	5.782	.010
میان فردی	.231	.295	4.669	.000
تطبیق پذیری	.192	.285	3.593	.000
مدیریت تنش	.301	.374	3.224	.000
حوصله عمومی	.282	.360	3.178	.015

در جدول فوق مقدار ضرایب وزنی هر یک از متغیرها بر روی متغیر وابسته (بتاها) به تفکیک استاندارد شده و غیر استاندارد شده، مقدار آزمون t، سطح خطای مشاهده شده هر متغیر با متغیر وابسته منظور شده است. بر این اساس با توجه به مقدار ضریب مسیر (اثرات وزنی) استاندارد شده و همچنین مقادیر t که نشان می‌دهد مولفه‌ها تاثیر خالص و معناداری بر تصمیم‌گیری اخلاقی دانشجویان حسابداری دارند. لذا با توجه به این ضرایب اولاً می‌توان معادله رگرسیون متغیر تصمیم‌گیری اخلاقی دانشجویان حسابداری را براساس متغیرهای مستقل و مقدار ضریب ثابت بیان نمود و ثانیاً مقدار تاثیر هر یک از متغیرهای مستقل را به ازای یک واحد تغییر در متغیر وابسته پیش بینی نمود.

به اعتقاد محقق، برخی از بحث‌ها سطحی و گمراه‌کننده است و در راستای اثبات آن، بهره‌گیری از روش‌های کمی و میدانی و تحلیل آن مفید می‌باشد؛ بدین منظور، پنج فرضیه جهت ارزیابی رابطه میان متغیرها در نظر گرفته شد و مطابق با تجزیه و تحلیل آماری، مفروضات تحقیق با درصد اطمینان بالایی تایید شد. در تایید فرضیه نخست، سایر پژوهش‌های معرفی شده در سوابق تحقیق همچون صالحی و همکاران (۱۳۹۷)، واحدی و همکاران (۱۳۹۴)، کالما و داویتز (۲۰۲۰)، مک‌کان و همکاران (۲۰۲۰) می‌باشد. در تایید فرضیه دوم نیز تحقیق همچون صالحی و همکاران (۱۳۹۷)، واحدی و همکاران (۱۳۹۴) و غنی‌زاده و معافیان (۱۳۹۰)، کالما و داویتز (۲۰۲۰)، مک‌کان و همکاران (۲۰۲۰) به نتایجی مشابه دست یافتند. در ادامه با توجه به فرضیه سوم نیز تحقیق همچون صالحی و همکاران (۱۳۹۷)، واحدی و همکاران (۱۳۹۴) و غنی‌زاده و معافیان (۱۳۹۰)، کالما و داویتز (۲۰۲۰)، مک‌کان و همکاران (۲۰۲۰) به نتایجی مشابه دست یافتند. همچنین در تایید فرضیه چهارم طرح تحقیق نتایج بدست آمده از این فرضیه با نتایج مطالعه صالحی و همکاران (۱۳۹۷)، واحدی و همکاران (۱۳۹۴) و غنی‌زاده و معافیان (۱۳۹۰)، کالما و داویتز (۲۰۲۰)، مک‌کان و همکاران (۲۰۲۰) مشابه بود. از سوی دیگر باتوجه به فرضیه پنجم؛ نتیجه بدست آمده از این فرضیه با نتایج بدست آمده از مطالعه مطهری و محمد داودی (۱۳۹۷) در یک راستا قرار دارد.

هوش هیجانی می‌تواند به تفکر انتقادی پیش‌بینی شود و هر شخصی برای داشتن مهارت‌های تفکر انتقادی حداقل باید مقدار معمولی از هوش هیجانی را دارا باشد. نتایج بدست آمده از تحلیل آماری همبستگی بر روی داده‌ها بیانگر وجود رابطه معناداری بین تفکر انتقادی و ابعاد هوش هیجانی دانشجویان می‌باشد.

پیشنهادات

- پیشنهاد می‌گردد موضوع طرح پژوهشی بصورت مقایسه‌ای در میان سایر جوامع آماری انجام گیرد.
- پیشنهاد می‌گردد موضوع طرح پژوهشی بصورت مقایسه‌ای در جامعه آماری دانشجویان به تفکیک جنسیتی نیز انجام گیرد.
- در راستای بهبود تفکر نقادانه، توجه به هوش هیجانی دانشجویان امری ضروری است و این امر با انعطاف‌پذیری اساتید؛ نوآوری آموزشی و درگیری دانشجویان و تشویق آنها راه‌کاری موثر خواهد بود.

منابع

- ابراهیم پور، ح، حسین نژاد، ن، نعمتی، و، تقی پور، ف (۱۳۹۴). بررسی ارتباط هوش معنوی با رفتار نوآورانه‌ی معلمان، فصلنامه علمی پژوهشی روانشناسی مدرسه، دوره چهارم، شماره ۱
- اسعدی، م، ندافی، غ، شفیعی رودپشتی، م (۱۳۹۰). بررسی ارتباط بین هوش هیجانی و رفتار شهروندی سازمانی در کتابداران کتابخانه‌های عمومی (مورد: کتابخانه‌های عمومی شهرستان یزد)، فصلنامه کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مراکز اسناد آستان قدس رضوی، دوره چهاردهم، شماره ۱ (پیاپی ۵۳) - شماره پیاپی ۵۳
- خلیلی حسین، بابا محمدی حسن، حاجی‌آقاجانی سعید. (۱۳۸۲). مقایسه تأثیر دو روش آموزش کلاسیک و مبتنی بر استراتژی‌های تفکر انتقادی بر میزان یادگیری پایدار دانشجویان پرستاری. کومش. ۱۳۸۲؛ ۵ (۲): ۶۲-۵۳
- صالحی، ا، قیصری، ط، تامرادی، ع (۱۳۹۷). تأثیر هوش هیجانی بر عملکرد حسابرس با نقش واسطه سرمایه فکری، فصلنامه چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره اول، شماره ۴
- علیزاده، ز (۱۳۹۷). ارتباط هوش اخلاقی و هوش هیجانی با رفتار اخلاقی، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، سال سیزدهم، شماره ۲
- لاجوردی، ج، کوبی، س (۱۳۹۵). بررسی نقش هوش اجتماعی در کیفیت تصمیم‌گیری مدیران. فصلنامه مدیریت منابع انسانی در صنعت نفت، مدیریت منابع انسانی در صنعت نفت، دوره هشتم، شماره ۲۹
- مددخانی، ز، نیکوگفتار، م (۱۳۹۳). تفکر انتقادی در پرستاران: بررسی نقش پیشبین هوش هیجانی، مجله دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران (حیات)، دوره بیستم، شماره ۴
- واحدی، ش، مرندی حیدرلو، م، ایمان زاده، ع (۱۳۹۴). ارتباط بین هوش هیجانی و تفکر انتقادی در دانشجویان کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مجله راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی، دوره دوم شماره ۱
- محسنی، کبری و عزیزملایی، کیومرث و امیدی، معبود، (۱۴۰۰)، مقایسه‌ی اخلاقی و تفکر انتقادی دانش‌آموزان تیزهوش و عادی، هفتمین کنفرانس بین‌المللی دانش و فناوری علوم تربیتی مطالعات اجتماعی و روانشناسی ایران، تهران.
- محمد داودی، امیر حسین، مطهری، محدثه. (۱۳۹۷). رابطه بین هوش اخلاقی و قضاوت اخلاقی با تصمیم‌گیری اخلاقی مدیران مدارس ابتدایی شهرستان ساوه. تحقیقات مدیریت آموزشی، ۹ (۳۶)، ۸۹-۱۰۴.
- یزدان پور، مهلا و هراتی، سید حسن و دلداده مهربان، اسماعیل. (۱۳۹۹)، ارائه مدل نقش تفکر انتقادی و هوش هیجانی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ورزشکار.

Ghanizadeh A, Moafian F (2011). Critical Thinking and emotional intelligence: investigating the relationship among efl learners and the contribution of age and gender. Iran J Appl Linguist. 2011;14(1):23-48.